

Els PIAD, un espai públic d'atenció a les dones de Barcelona

Així són els Punts d'Informació i Atenció a les Dones on s'ofereixen serveis gratuïts de tota mena i que estan instal·lats a cada districte

Laia Seró

Taller en un PIAD de Gràcia / CAP VALLCARCA-SANT GERVASI

En el número 2 de la plaça de la Vila, entren moltes dones cada dia. Busquen escolta, recursos o suport. N'hi ha que s'hi acosten perquè no se senten a gust amb la seva relació de parella, d'altres perquè volen apostar per la seva carrera professional; d'altres perquè en un futur volen ser mares però senten ja la pressió social de "l'arròs". També hi ha dones més grans; que parlen de la gran buidor que senten des que els fills han marxat de casa, i encara altres que volen divorciar-se i no saben com abordar-ho perquè depenen econòmicament del marit; o, simplement, necessiten suport per gestionar una herència. L'arribada d'un diagnòstic mèdic també acosta veïnes fins aquests despatxos: artrosi, fibromiàlgia, esclerosi múltiple.

Als PIAD hi treballen tècniques, psicòlogues i advocades per atendre les necessitats de totes les dones

L'edifici és un espai municipal on es pot dirigir qualsevol dona que visqui, estudiï o treballi a Barcelona. Són els anomenats [Punts d'Informació i Atenció a les Dones](#) (PIAD), els primers van obrir l'any 2002 i, actualment, n'hi ha una desena repartits pels diferents districtes de Barcelona. El funcionament és senzill: a cada centre, hi treballen una tècnica, una psicòloga i una advocada que ofereixen informació, orientació i assessorament de tota mena a les dones que s'apropen i ho fan de

forma gratuïta. Aquí només entren dones, i només hi treballen dones. “Són **espais de confiança on totes les situacions que preocupen les dones són validades**; de fet, de vegades no hi ha consciència d’un malestar concret però volen informar-se”, explica Sole Ruiz, coordinadora d’aquest servei municipal de Barcelona des de la seu del barri de Gràcia.

Dones de totes les edats, serveis diversos

Mapa dels districtes on es localitzen els PIAD existents / AJUNTAMENT DE BARCELONA

Al fons del passadís de l'edifici de Gràcia, i com passa a tots els PIAD, hi ha una prestatgeria amb fulletons: un amb informació sobre la discriminació en l'àmbit de la parella, també en l'àmbit laboral i sobre els processos de regularitzar la situació a l'estat espanyol; un altre amb informació sobre el dret a l'avortament, molts adhesius amb el 900 900 120 contra la violència masclista. Les dones s'aturen, n'agafen alguns. Algunes, de fet, vénen perquè han detectat situacions de discriminació en el seu entorn: a la família, a l'associació, al barri; també hi ha noies que han patit violència en el passat, o la pateixen en el present; i que moltes vegades vénen acompanyades per les amigues. Sovint les més joves, expliquen les treballadores, també verbalitzen dubtes vitals: de feina, d'estudis, de relacions. O busquen participar en un taller d'autodefensa feminista. Diuen que hi ha vegades que vénen amb les mares; que n'hi ha d'altres que les mares vénen soles. **“L'objectiu és acompanyar-les des del respecte i reconnectar-les amb les seves potencialitats** perquè tinguin una mirada més apoderades d'elles mateixes”, resumeix Ruiz. L'any 2017, les professionals d'aquest servei van realitzar 8.693 entrevistes individuals a dones.

Tan diverses són les dones que acudeixen als PIAD com les opcions gratuïtes que ofereix aquest servei públic a les dones (sempre a partir dels 12 anys): des de tallers d'autodefensa feminista, de

risoteràpia, de dansa, d'autocura per millorar les relacions, d'esport; fins a grups per compartir experiències amb altres dones, sessions amb la psicòloga, assessorament jurídic amb una advocada o, simplement, informació sobre els seus drets com a dones. De fet, a banda d'aquests serveis, les professionals també ofereixen **xerrades de sensibilització, tallers i cine-fòrums amb perspectiva de gènere als col·lectius de dones que els ho demanen**, sempre a cost zero. "Hi ha la creença que les dones que sol·liciten aquests serveis són d'una classe determinada o d'una procedència determinada; però la veritat és que a totes ens aniria bé", reconeix Rosa Modamio, directora del servei des de fa uns mesos.

Tallers per apoderar les usuàries

Però com és un d'aquests tallers? Cada dissabte al matí, a l'Espai Jove La Fontana, el PIAD de Gràcia organitza un curs d'empoderament a través de la risoteràpia i el joc expressiu. Són una quinzena de dones: cadascuna hi ha anat a parar per un motiu diferent. La consigna és dur "roba còmoda" i compartir estones llargues amb altres dones. "El taller és un espai de llibertat que et permet deixar-te anar... I sense límits!", diu rient una de les usuàries, que assegura que si el grup fos mixt, no funcionaria tant. Una altra participant aixeca el braç: "El que quan entres per la porta és un problema, quan coneixes les altres dones te n'adones que és només un nou repte que t'ha col·locat la vida". La tallerista, Isolda Cárdenas, ho confirma: "**Exercicis com aquests fan que les dones siguin més creatives**, millorin la seva capacitat expressiva, tornin a apreciar-se més a elles -i a la resta de dones-, s'apoderin i aprenguin a posar límits...".

"Els tallers serveixen perquè les dones s'apoderin i aprenguin a posar límits", diu la tallerista Isolda Cárdenas

Les participants surten contentes de les sessions dels tallers. La setmana vinent, més. El recomanarien? Sí, i tant. De fet, creuen que estaria bé que més gent conegués tots els tallers que ofereixen els PIAD. Les dones consultades coincideixen que és un **servei molt desconegut i demanen**, a més, que es puguin agilitzar els tràmits per apuntar-s'hi: "com que hi ha pocs grups, de vegades poden trigar a assignar-te'n un", diuen.

Una iniciativa necessària amb un horitzó més ampli

A Barcelona la resposta institucional a les violències masclistes ja fa temps que no només passa per aquests equipaments. També n'hi ha d'altres: un servei ambulatori per víctimes de situacions de violència masclista (el [SARA](#)), un programa de teleassistència mòbil per a víctimes de la violència de gènere (ATENPRO), un programa per a homes que volen millorar les seves relacions personals per evitar qualsevol ús de la violència (el [SAH](#)). Ara bé: "Els PIAD van ocupar un buit que no estava cobert perquè en aquests equipaments **s'atenen un munt de situacions que afecten les dones més enllà de la violència**", comenta Ruiz.

L'experta en polítiques públiques, Eva Alfama, explica que a finals dels anys noranta iniciatives com aquestes van ser decisives en una creixent preocupació de les administracions pels temes de gènere. Va ser llavors quan, gràcies a la tasca dels moviments feministes locals i l'impuls de la Conferència Mundial sobre la Dona que es va celebrar a Beijing l'any 1995, **molts governs van començar promoure serveis d'atenció a la dona**. "Va començar un canvi de prioritats polítiques que encara dura: es tracta de revertir la inèrcia de les administracions que és destinar diners a la mobilitat, l'espai públic o el turisme, àrees que tenen un pes econòmic que ningú qüestiona", apunta Alfama.

Eva Alfama: “L’horitzó és posar com a prioritat màxima la vida de les persones”

L’horitzó? **Que la perspectiva de gènere travessi tots els departaments dels consistoris.** En aquest sentit Alfama reconeix la tasca de governs com el de Barcelona o Terrassa, però assegura que encara hi ha marge de millora. “La clau és deixar de fer polítiques públiques per a una ciutadania abstracta: cal posar com a prioritat màxima la vida de tota la gent, cosa que implica preguntar-se per a aquells col·lectius més invisibles com les dones, les migrants, la gent gran, els infants...”, clou.